

Lakialoite 103

Jaakko Laakso /vas ym.: Lakialoite laiksi tuloverolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain muuttamista niin, että elinkeinotoiminnassa valtiolle vahinkoa aiheuttaneet eivät voisi saada verotuksellista etua ja ylimääräistä maksuhuojenusta luonnollisten vähennysten muodossa maksamistaan vahingonkorvauksista. Yksittäistä-

pauksellisesti verovelvollisella olisi edelleen käytössään voimassa olevat veronmaksun huojenusta ja lykkäystä koskevat säännökset, joita soveltaen voitaisiin ottaa huomioon muun muassa verovelvollisen veronmaksukyvyyn olennainen vähentyminen.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Pankkikriisin jälkiselvittelyihin liittyen pankkien johdossa olleille henkilöille tuomittuja vahingonkorvauksia on viranomaisten tietojen mukaan pyritty ja pyritään kohtuullistamaan vastaisuudessa Arsenal-Silta Oy:n sekä muiden vastaavien yhteisöjen ja korvausvelvollisten välisin sopimuksin. Valtiovarainministeriön mukaan näin menetellään siksi, että korvauksiksi saataisiin vahingoista edes jotain maksetuksi. Samalla on todettu (ministeri Alhon vastaus kirjalliseen kysymykseen 359/1995 vp), että nykyisen tuloverolain 29 ja 31 §:n tulkinta mahdollistaa sen, että valtiolle vahinkoa aiheuttanut ja vahingonkorvauksensa maksanut voi vähentää ns. luonnollisina vähennyksinä tuloverotuksensa elinkeinotoiminnan yhteydessä syntyneet ja tuomitut vahingonkorvaukset.

Yhdessä säännönmukaiseksi tulevan vahingonkorvausten anteeksiannon lisäksi verovähennysoikeus saattaa johtaa sellaiseen kohtuuttomuuteen, että vahingon aiheuttanut ja siitä mahdollisesti jopa hyötynyt voi vähennysoikeuden avulla saada moitittavasta menettelystään yritystoiminnassa enemmän etua kuin joutuu maksamaan vahingonkorvauksia. Tällaisen toiminnan kannustaminen ei ole omiaan ylläpitämään kan-

salaisten luottamusta julkisen vallan tasapuolisuuteen ja verotusjärjestelmän oikeudenmukaisuuteen. Elinkeinotoiminnan johtotehtävissä olevien yleinen vahingonkorvauksen vähentämis-oikeus ei näissä olosuhteissa enää voi olla perusteltua. Sen vuoksi aloitteessa ehdotetaan tuloverolain 31 §:ään lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan verovelvollisella ei ole oikeutta vähentää verotuksessaan valtiolle tai sen omistamalle yhteisölle maksettavaksi tuomittuja vahingonkorvauksia tai niiden suorittamiseksi otettuja lainoja, jotka ovat aiheutuneet elinkeinotoiminnassa.

Laki tulisi voimaan siten, että se koskisi jo kuluvan vuoden verotusta eli verovuotta 1997. Tällä tavoin takautuvana verolain muutos voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä perustuslakivaliokunnan tulkinnan mukaan.

Yksittäistapauksellisten kohtuuttomuuksien välttämiseksi eri verolaeissa on useita veronmaksun kohtuullistamiseen tähtäviä säännöksiä. Erityisesti voidaan mainita verotusmenettelylain 10 luvun säännökset veronhuojennuksesta ja veronlykkäyksestä. Verotusmenettelylain (1558/1995) 88 §:n mukaan vapautus voidaan myöntää

muun muassa, jos verovelvollisen veronmaksukyky on olennaisesti alentunut käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen elatusvelvollisuuden, työttömyyden, sairauden tai muun erityisen syyn johdosta, (...) tai jos veron periminen on muusta erityisestä syystä ilmeisesti kohtuutonta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 31 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 31 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

31 §

Luonnollisia vähennyksiä koskevat erityiset säännökset

vauksia tai niiden suorittamiseksi otettuja lainoja, jotka ovat aiheutuneet elinkeinotoiminnassa.

Verovelvollisella ei ole oikeutta vähentää verotuksessaan valtiolle tai sen omistamalle yhteisölle maksettavaksi tuomittuja vahingonkor-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Lakia sovelletaan ensimmäisen keran vuoden 1997 verotuksessa.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1997

Jaakko Laakso /vas
Jukka Gustafsson /sd
Timo Laaksonen /vas
Jorma Vokkolainen /vas
Iivo Polvi /vas

Reino Laine /vas
Pentti Tiusanen /vas
Asko Apukka /vas
Annika Lapintie /vas
Seppo Kanerva /kok

Pekka Saarnio /vas
Mikko Elo /sd
Erkki Pulliainen /vihr
Pekka Leppänen /vas
Ulla-Maj Wideroos /r